

Stap 3: Ondersteun de ouders

Ondersteuning ouders

ouders hulpeloos
en machteloos

Ondersteuning ouders

ouders ondersteund en betrokken

Voorbeeld¹

Kinderhuiskamer De Vlinder

COA Amsterdam (Lilian Hartog) en Leger des Heils (Martine Sloezarwij)

Het goede voorbeeld

Inde Amsterdamse noodopvanglocatie Groenhof is het concept 'Kinderhuiskamer De Vlinder' ontstaan. Deze Kinderhuiskamer is ingericht als een veilige ruimte, waarin kinderen tot rust kunnen komen. Vanuit die veiligheid kunnen kinderen deelnemen aan activiteiten in de Kinderhuiskamer zelf en daarbuiten. De Kinderhuiskamer richt zich primair op kinderen in basisschoolleeftijd (4 tot 13 jaar) maar is niet strikt in het hanteren van deze leeftijdsgrenzen. Wie wil komen, is welkom. Met name ouders worden ook van harte uitgenodigd om te komen en te participeren.

"Het is erg leuk om te zien dat volwassenen samen met hun

kind enorm druk bezig zijn met bijvoorbeeld een kleurplaat en daarbij even helemaal de tijd vergeten."

De Kinderhuiskamer is drie middagen per week geopend. Naast voldoende mogelijkheden tot spelen en knutselen, worden er op vaste dagen extra activiteiten georganiseerd zoals bijvoorbeeld tuinieren (de kinderen maken salades van door hen gekweekte groente), voetballen in een nabijgelegen park met lokale kinderen of bezoek aan een kinderboerderij. Om de week is er – erg gewaardeerde – een filmavond voor de oudere kinderen.

*"Je ziet de oudere kinderen echt genieten van films zoals Shrek en Mr. Bean!
Wat een lol hebben ze dan samen"*

¹ De Werkgroep Kind in azc is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de voorbeelden. De initiatieven zijn door de werkgroep verzameld en met goedkeuring van de diverse organisaties publiceren we deze voorbeelden

Gemiddeld komen er 25 kinderen per middag naar de Kinderhuiskamer, maar vanwege de sterk wisselende bewonersaantallen van de Noodopvang zijn dit er ook wel eens 40 geweest. Dat zijn behoorlijke aantallen, maar goed hanteerbaar, mits er voldoende vrijwilligers aanwezig zijn en er voldoende speelhoeken kunnen worden gerealiseerd. Met een bezetting van 5 tot 6 vrijwilligers per middag, blijft er ook bij deze aantallen voldoende gelegenheid over voor het geven van individuele aandacht.

“Drie Afghaanse kinderen (uit één gezin) waren de eerste weken buitengewoon schuw en zonderden zich af van de anderen. De littekens op hun armen en in hun hals waren zichtbare tekenen van de ellende die zij hadden meegemaakt. Schichtig bewogen zij zich door de opvang. Oogcontact werd vermeden. Het liefst namen het zij het speelgoed mee naar buiten om zich terug te trekken op een stil plekje. Hun aanwezigheid in de Kinderhuiskamer leidde in het begin veelvuldig tot kleine vechtpartijtjes, versterkt door de taalbarrière. Door deze kinderen aanhoudend positief te benaderen en niet op te geven hen bij de activiteiten te betrekken (stapje voor stapje), ontstond na weken het eerst oogcontact met een Nederlands kind (zoontje van een van de vrijwilligers) en later ook met anderen. Na circa twee maanden waren zij vaste bezoekers van de Kinderhuiskamer en waren zij in staat om lief samen te spelen met de anderen. Het meisje had zelfs een innige vriendschap gesloten met een Eritrees meisje. De schichtigheid die de kinderen in het begin vertoonden, was geheel verdwenen.”

Bijdrage aan welzijn van kinderen

Kinderhuiskamer De Vlinder biedt faciliteiten die bijdragen aan de ontwikkeling van vluchtelingenkinderen. Er wordt veiligheid geboden, evenals leuke activiteiten die dienen als uitlaatklep en er is een vast vrijwilligersteam aanwezig. De Kinderhuiskamer biedt zowel georganiseerde (groeps-)activiteiten als gelegenheid voor individuele aandacht, spel en ontspanning. Het is een fijne plek met vertrouwde gezichten en een duidelijke structuur. Spelenderwijs leren de kinderen in de Kinderhuiskamer algemene omgangsnormen en -waarden en vergroten zij hun vaardigheid in de Nederlandse taal.

“In het begin spreken de kinderen natuurlijk nog weinig Nederlands. Eén van de spelletjes die we hier hebben is ‘Wie is het?’. Met een kleine gebruiksaanwijzing in het Nederlands en een beetje hulp, hebben de kinderen binnen de kortste keren een paar woorden Nederlands geleerd. Het leuke is dat de kinderen onderling verder gingen in het Nederlands. Ze deden het spel al gauw niet meer in het Arabisch maar in het Nederlands.”

“Kinderen gaan altijd met veel plezier naar de Kinderhuiskamer toe. Voor hen is het een plek die rust biedt in de chaos van de Noodopvang. De Kinderhuiskamer biedt veel stabiliteit door op vaste dagen geopend te zijn en met zoveel mogelijk vaste vrijwilligers te werken. Dat geeft herkenbaarheid, schept vertrouwen en dat is voor de kinderen erg prettig.”

Bijdrage aan ondersteuning van ouders

Voor ouders is het fijn dat hiermee de verveling doorbroken wordt. Het helpt hen bovendien om weer op een positieve manier met hun kind bezig te zijn. Door de band tussen ouder en kind te versterken, wordt er bijgedragen aan een veilige hechting. Dit is belangrijk voor een gezonde ontwikkeling.

“Om de ouders bij de Kinderhuiskamer te betrekken, wordt er bijvoorbeeld samen geknutseld. Ook wordt aan ouders gevraagd om mee te helpen met het begeleiden van activiteiten zoals voetballen.”

De betrokkenheid van ouders wordt dan ook actief gestimuleerd door gezinsactiviteiten te organiseren. Koningsdag is dit jaar bijvoorbeeld uitgebreid gevierd en ook mochten de ouders met hun kinderen naar een kermis in de buurt. Naast het feit dat zulke activiteiten de betrokkenheid van ouders stimuleert, biedt het gelijk de mogelijkheid om de gezinssituatie in kaart te brengen en eventuele problemen vroegtijdig te signaleren. Een goed contact met het COA is hierin van groot belang. Uiteindelijk streef je allebei naar veiligheid voor het kind.

“Het bezoek aan de kermis met in totaal 80 kinderen en ouders, was een groot succes. Elk gezin werd begeleid door een van de vaste vrijwilligers. Het was geweldig om te zien hoe moeders gierend van de lach uit een attractie kwamen en een moment van onbezorgd plezier konden delen met hun kinderen.”

Er wordt dus volop geprobeerd om ouders te betrekken bij de activiteiten van de Kinderhuiskamer en vaak zijn er elke middag wel een aantal ouders aanwezig. Vaak spreken Syrische vluchtelingen beter Engels dan bijvoorbeeld vluchtelingen uit Eritrea, waardoor zij eerder bereid zijn om mee te doen. Het is belangrijk dat de vrijwilligers ook de lastiger bereikbare ouders niet opgeven.

“We merken in het algemeen dat door de stressvolle ervaring van het vluchten ouders soms even afstand nemen van hun kind. Ze kunnen de opvoeding er gewoon even niet meer bij hebben. Zo was er bijvoorbeeld een jong Eritrees kindje (3 jaar) dat vaak alleen naar de Kinderhuiskamer kwam. Na afloop van de dag brengen we elk kind even terug naar zijn of haar kamer. Aan de moeder van dit kindje hebben we toen gevraagd of zij eens wilde komen kijken. Na een aantal keer vragen, is zij inderdaad langsgesproken en moeder en kind hebben toen heerlijk samen zitten spelen bij het speelgoedkeukentje. Toen die drempel eenmaal genomen was, kwam zij vaker met het kind mee.”

In een noodopvang (of AZC), waar de dagen gevuld zijn met wachten, vervallen ouders soms in lethargie en depressie. Actieve deelname in de Kinderhuiskamer geeft ouders de mogelijkheid te geven om de ouderrol weer op zich te nemen of in ieder geval ook weer op een positieve manier met het kind bezig te zijn in een tijd waarin zorgen over de toekomst voorop staan.”

“Een Afghaanse moeder die vanuit haar thuisland was gevlucht vanwege – onder meer – zwaar huiselijk geweld, vond uiteindelijk rust in de Kinderhuiskamer. Terwijl haar kinderen speelden, installeerde zij zich met een kop thee en een breiwerk op de bank. Zij vond er een rust die zij niet eerder had ervaren.”

Wat is er voor nodig?

Een vast team van ongeveer 25-30 vrijwilligers (uiteraard met Verklaring Omtrent Gedrag) houdt de Kinderhuiskamer draaiende en organiseert leuke activiteiten. De vrijwilligers zijn minimaal twee dagdelen per maand aanwezig voor ten minste een half jaar. Per middag zijn er vijf à zes vrijwilligers nodig. De vrijwilligers zijn getraind door een professional in de omgang met vluchtelingenkinderen en werken volgens de richtlijnen van de Kinderhuiskamer. Uitgaande van 25 kinderen per middag is er een fysieke ruimte van in totaal 75m² tot 100m² nodig. De ruimte moet voldoende mogelijkheden bieden voor het inrichten van verschillende speelhoeken. Spullen krijgt de Kinderhuiskamer in overvloed van sponsors. Onderlinge communicatie tussen de vrijwilligers verloopt via een groepsapp en een digitale nieuwsbrief.

Het Leger des Heils wil de Kinderhuiskamer, samen met het COA, graag uitbreiden naar andere locaties, waar mogelijk ook behoefte is aan het Kinderhuiskamerconcept. Meer informatie over de Kinderhuiskamers is te verkrijgen bij Lilian Hartog (programmabegeleider COA) via lilianhartog@coa.nl en Martine Sloezarwijn (Leger des Heils) via martine.sloezarwijn@legerdesheils.nl.

“Het meest tekenend is dat de kinderen al in de hal staan te wachten tot

*ze naar binnen mogen. De begroeting die je krijgt, is hartverwarmend.
Er wordt aan alle kanten aan je getrokken, ze kijken er echt naar uit!”*

